

FORSKRIFT OM KOMMUNENS VAKSINASJONSTILBUD I HENHOLD TIL DET NASJONALE VAKSINASJONSPROGRAMMET

Fastsatt av Helse- og omsorgsdepartementet (dato) med hjemmel i lov 19. november 1982 nr. 66 om helsetjenesten i kommunene § 1-3 femte ledd og lov 5. august 1994 nr. 55 om vern mot smittsomme sykdommer § 3-8 første ledd og § 7-11 første ledd.

§ 1 *Virkeområde*

Denne forskrift gjelder kommunens tilbud om vaksinasjon i henhold til det nasjonale vaksinasjonsprogrammet til personer som bor eller midlertidig oppholder seg i kommunen.

§ 2 *Kommunens plikt til å tilby vaksiner*

Kommunen skal ved sin helsetjeneste tilby og gjennomføre vaksiner i henhold til det nasjonale programmet for vaksiner mot smittsomme sykdommer, jf. smittevernloven § 3-8. Befolkningen skal gis nødvendig informasjon om vaksinasjonsprogrammet og kommunens gjennomføring av dette.

§ 3 *Innhold i det nasjonale vaksinasjonsprogrammet*

Det nasjonale vaksinasjonsprogrammet inneholder følgende vaksinasjonstilbud:

- Barnevaksinasjonsprogram til alle barn i førskole- og grunnskolealder.
- Influensavaksine til alle personer over 65 år og til andre personer som er særlig utsatt for komplikasjoner i forbindelse med influensa.

Nasjonalt folkehelseinstitutt gir faglige retningslinjer for gjennomføring av det nasjonale vaksinasjonsprogrammet, herunder hvilke vaksiner som inngår i programmet, målgrupper, hyppighet og den tekniske sammensetningen av vaksinene.

§ 4 *Barnevaksinasjonsprogrammet og meldeplikt til SYSVAK*

Barnevaksinasjonsprogrammet skal tilbys alle barn i førskole- og grunnskolealder og gjennomføres i helsestasjons- og skolehelsetjenesten, jf. forskrift om kommunens helsefremmende og forebyggende arbeid i helsestasjons- og skolehelsetjenesten.

Kommunen har ikke anledning til å ta betalt for vaksinasjoner som inngår i barnevaksinasjonsprogrammet.

Helsepersonell som gir vaksinasjoner i henhold til barnevaksinasjonsprogrammet, skal melde opplysninger om vaksinasjoner til system for vaksinasjonskontroll, jf. SYSVAK-registerforskriften.

§ 5 *Influensavaksinasjonsprogrammet*

Influensavaksine skal årlig tilbys alle personer over 65 år og andre personer som er særlig utsatt for komplikasjoner i forbindelse med influensa. Nasjonalt folkehelseinstitutt fastsetter hvilke personer som er i risikogruppene.

Kommunen kan ta betalt for denne tjenesten, men ikke i større grad enn det som er nødvendig for å dekke kostnadene ved å tilrettelegge for og gjennomføre vaksiner.

Kommunen skal organisere programmet slik den finner det mest hensiktsmessig for å oppnå høyest mulig vaksinasjonsdekning. Kommunen skal ha oversikt over vaksinasjonsdekningen blant risikogruppene i kommunen, og årlig rapportere om dette til Nasjonalt folkehelseinstitutt.

Kommunen skal sørge for å etablere rutiner for samarbeid mellom de kommunale tjenestene som skal sørge for at oppgaver etter denne forskriften blir utført, og eventuelle private helsepersonellutøvere som kommunen har avtale med.

§ 6 *Interkommunalt samarbeid*

Hele eller deler av det nasjonale vaksinasjonsprogrammet kan gjennomføres som interkommunalt samarbeid.

§ 7 Internkontroll

Kommunen skal ha et internkontrollsystem i henhold til lov om statlig tilsyn med helsetjenesten § 3 og forskrift om internkontroll i sosial- og helsetjenesten.

§ 8 Ikrafttreden

Forskriften trer i kraft 1. januar 2007.

MERKNADER

Merknadene er en veiledning for å utdype innholdet i den enkelte bestemmelse i forskriften. Merknadene er i seg selv ikke bindende. Forskriften og veiledningen må sees i sammenheng for å få en best mulig forståelse av forskriftens bestemmelser.

Til § 1 Virkeområde

Personkretsen som er omfattet av forskriftens virkeområde, samsvarer med de personer som har rett til nødvendig helsehjelp fra kommunen etter kommunehelsetjenesteloven § 2-1 første ledd.

Til § 2 Kommunens plikt til å tilby vaksiner

Kommunen skal tilby og gjennomføre vaksinasjon i henhold til det nasjonale programmet for vaksiner mot smittsomme sykdommer. Programmet inneholder et barnevaksinasjonsprogram og et influensavaksinasjonsprogram.

Kommunen bør arbeide for en så høy vaksinasjonsdekning som mulig av målgruppene for å oppnå høy grad av immunitet i befolkningen. Det er imidlertid frivillig om befolkningen vil benytte seg av vaksinetilbudet i kommunen.

Til § 3 Innhold i det nasjonale vaksinasjonsprogrammet

Barnevaksinasjonsprogrammet gjelder grunnvaksinasjon og påfyllingsdoser, og består for tiden av vaksiner mot følgende sykdommer:

- difteri, tetanus og kikhoste (DTP),
- poliomyelitt,
- haemophilus influenzae type B-infeksjonssykdommer (Hib),
- meslinger, kuma og røde hunder (MMR)
- tuberkulose (BCG)

Alle barn i 2. klasse skal fra og med skoleåret 2005/2006 tilbys en oppfriskningsdose med kikhostevaksine. Vaksinen er tilgjengelig i form av en kombinasjonsvaksine mot difteri, tetanus, kikhoste og poliomyelitt. Den erstatter poliovaksinen som til nå har vært gitt ved 6-8 årsalder og difteri-tetanusvaksinen ved 11-årsalder.

Fra og med 1. juli 2006 vil pneumokokkvaksine til spedbarn født etter 1. januar 2006 inngå i barnevaksinasjonsprogrammet og gis ved 3, 5 og 12 måneders kontrollene på helsestasjonen. Ordningen forutsetter at Stortinget gir sitt samtykke.

Hepatitt B-vaksine inngår per i dag ikke i barnevaksinasjonsprogrammet. Vaksinen bør imidlertid tilbys barn av foreldre med utenlandsk bakgrunn fra land utenfor lavendemisk område. Hepatitt B-vaksine finansieres av folketrygden i henhold til forskrift 18. april 1997 nr. 330 om stønad til dekning av utgifter til viktige legemidler og spesielt medisinsk utstyr, jf. § 4 nr. 3, og skal være rekvirert av lege.

Helsesøster og helsestasjonslege forutsettes til enhver tid å være oppdatert når det gjelder det faglige innholdet i barnevaksinasjonsprogrammet, herunder oppbevaring av vaksiner, vaksinenes holdbarhet, dosestørrelser, kontraindikasjoner, vaksinerreaksjoner, komplikasjoner, melderutiner mv. Helsesøster kan rekvirere vaksiner til barnevaksinasjonsprogrammet direkte fra Nasjonalt folkehelseinstitutt, jf. forskrift 18. november 1987 nr. 1153 om legemiddelforsyningen m.v. i den kommunale helsetjeneste § 4 nr. 4.

Det nasjonale vaksinasjonsprogrammet består, i tillegg til barnevaksinasjonsprogrammet, av et influensavaksinasjonsprogram. I henhold til dette skal influensavaksine årlig tilbys til alle personer over 65 år og til andre personer i de definerte risikogrupperne. Nasjonalt folkehelseinstitutt har definert følgende risikogrupper i forhold til å være særlig utsatt for komplikasjoner i forbindelse med sesonginfluensa: Personer som er 65 år eller eldre,

beboere på alders- og sykehjem, samt voksne og barn med alvorlige luftveissykdommer, kroniske hjerte-/karsykdommer, nedsatt infeksjonsforsvar eller som har diabetes.

Utenom det vaksinasjonsprogrammet som kommunen har plikt til å tilby befolkningen, anbefales det at kommunen tilbyr pneumokokkvaksine med revaksinering hvert tiende år til personer i risikogrupper definert av Nasjonalt folkehelseinstitutt. Disse risikogruppene omfatter mange av de samme personene som risikogruppene i forhold til influensavaksine.

Til § 4 Barnevaksinasjonsprogrammet og meldeplikt til SYSVAK

Vaksiner som inngår i barnevaksinasjonsprogrammet, skal være gratis, jf. også forskrift 3. april 2003 nr. 450 om kommunens helsefremmende og forebyggende arbeid i helsestasjons- og skolehelsetjenesten § 2-1 første ledd.

System for vaksinasjonskontroll (SYSVAK) er et nasjonalt vaksinasjonsregister som er opprettet for å få oversikt over vaksinasjonsdekningen på landsbasis, og for å overvåke den enkeltes vaksinasjonsstatus, jf. forskrift 20. januar 2003 nr. 739 om innsamling og behandling av helseopplysninger i System for vaksinasjonskontroll (SYSVAK-registerforskriften). Vaksinasjonsregisteret er også et hjelpemiddel for å kunne tilby et fullstendig vaksinasjonsprogram til alle norske barn. Nasjonalt folkehelseinstitutt er databehandlingsansvarlig for SYSVAK.

Til § 5 Influensavaksinasjonsprogrammet

Influensavaksineringen bør gjennomføres i løpet av et relativt kort tidsrom fra vaksinene sendes ut fra Nasjonalt folkehelseinstitutt til kommunen (i månedsskiftet september/oktober), slik at den er fullført innen influensasesongen starter (november/desember). Ved å tilrettelegge for systemer som er i stand til å håndtere mange vaksinasjoner i løpet av kort tid (massevaksinasjonssystemer), vil kommunen gjøre seg i stand beredskapsmessig til å håndtere en eventuell fremtidig influensapandemi.

Vaksinen formidles gratis til kommunene fra Folkehelseinstituttet i 2006. Kommunen kan ta betaling for å utføre vaksinasjonen. I denne sammenheng vil kostnader til å tilrettelegge for et system for massevaksinasjoner kunne medregnes.

Kommunen organiserer selv på hvilken måte tilbud om influensavaksine skal gis til befolkningen. Organiseringen av tilbudet kan gjøres ved hjelp av vaksinasjonsdager på nærmere bestemte vaksinasjonssteder, ved helsestasjonen, ved hjelp av fastlegeordningen, ved hjemmesykepleien, i syke- eller aldershjem eller på andre institusjoner. Det er imidlertid et krav om at alle personer i risikogruppene gis en reell mulighet for å få tatt vaksinen. Det er derfor viktig at kommunen etablerer systemer som sørger for at også personer som er lite mobile, for eksempel i forhold til å møte opp på et vaksinasjonskontor, gis mulighet for å få vaksine. Dette kan ivaretas for eksempel gjennom vaksineringer gjennom hjemmetjenestene, på sykehjem eller andre aktuelle institusjoner.

Rapporteringen om vaksinasjonsdekningen til Nasjonalt folkehelseinstitutt deles opp i antall vaksinerte blant risikogruppene over 65 år og antall vaksinerte blant risikogruppene under 65 år.

Det er bare meldinger om vaksinasjoner i forhold til barnevaksinasjonsprogrammet som skal meldes til SYSVAK. Meldinger i forbindelse med influensavaksinering skal ikke meldes til SYSVAK. Det vises til at systemet per i dag ikke er utbygd for å kunne ta imot meldinger i forbindelse med influensavaksine.

Til §§ 4 og 5

Helsepersonell er omfattet av lov 2. juli 1999 nr. 64 om helsepersonell m.v., herunder bestemmelser om krav til faglig forsvarlighet og taushetsplikt. Opplysninger om personlige forhold må som hovedregel ikke gis uten vedkommendes samtykke. Det vises til kapittel 5 i helsepersonelloven og veiledning til denne, jf. rundskriv I-20/2001. Det følger av helsepersonelloven § 25 tredje ledd at personer som samarbeider med helsepersonell, har samme taushetsplikt som helsepersonell. Annet personell har taushetsplikt etter forvaltningsloven § 13 - § 13f.

Til § 6 Interkommunalt samarbeid

Kommunene kan inngå interkommunalt samarbeid om hele eller deler av det nasjonale vaksinasjonsprogrammet.

Til § 7 Internkontroll

I lov 30. mars 1984 nr. 15 om statlig tilsyn med helsetjenesten § 3 er det krav om at enhver som yter helsetjeneste, skal etablere internkontrollsystem og sørge for at virksomhet og tjenester planlegges, utføres og vedlikeholdes i samsvar med god praksis og krav fastsatt i lov eller forskrift.

Helsetilsynet i fylket fører tilsyn med at bestemmelsene i forskriften overholdes, jf. lov om statlig tilsyn med helsetjenesten og forskrift om internkontroll i sosial- og helsetjenesten.

I

Forskrift om endringer i forskrift 3. april 2003 nr. 450 om kommunens helsefremmende og forebyggende arbeid i helsestasjons- og skolehelsetjenesten

§ 2-3 siste punktum skal lyde:

- informasjon om og tilbud om *barnevaksinasjonsprogrammet*, jf. *forskrift x.x 2006 nr. x om kommunens vaksinasjonstilbud i henhold til det nasjonale vaksinasjonsprogrammet*

Kapittel III. Barnevaksinasjonsprogrammet og meldeplikt oppheves.

Nåværende kapittel IV. Administrative bestemmelser blir kapittel III. Administrative bestemmelser

Nåværende §§ 4-1 og 4-2 blir ny §§ 3-1 og 3-2

II

Forskrift om endring i forskrift 20. juni 2003 nr. 739 om innsamling og behandling av helseopplysninger i System for vaksinasjonskontroll (SYSVAK-registerforskriften)

§ 1-2 første ledd skal lyde:

SYSVAK inneholder personidentifiserbare opplysninger om vaksinasjoner av personer som er omfattet av det nasjonale programmet for vaksiner mot smittsomme sykdommer (Barnevaksinasjonsprogrammet), jf. smittevernloven § 3-8 og *forskrift x.x 2006 nr. x om kommunens vaksinasjonstilbud i henhold til det nasjonale vaksinasjonsprogrammet*.

III

Forskrift om endring i forskrift 18. november 1987 nr. 1153 om legemiddelforsyningen m.v. i den kommunale helsetjeneste

§ 4 nr. 4 skal lyde:

Vaksiner etter *barnevaksinasjonsprogrammet* kan rekvireres av helsesøster direkte fra *Nasjonalt folkehelseinstitutt*.

IV

Forskriftene trer i kraft 1. januar 2007.